

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Sekretariatet för EU och internationella frågor

Rådets möte (jordbruk- och fiskeministrarna) den 26 mars

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter

Icke lagstiftande verksamhet

JORDBRUK

3. Snabba och strukturella åtgärder med anledning av den rådande krissituationen inom jordbrukssektorn: uppföljning av kommissionens beslut

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Information från kommissionen

Diskussion

Ansvarigt statsråd:

Peter Kullgren

Förslagets innehåll:

Som en följd av den nuvarande situationen i jordbrukssektorn kommer det att ske en uppföljande diskussion från föregående jordbruks- och fiskeministermöte om lämpliga åtgärder för att möta krissituationen inom jordbrukssektorn.

Anledningarna till de omfattande protesterna från jordbrukare inom EU är flera och varierar till del mellan medlemsländerna. Grundläggande är ett missnöje med låg lönsamhet samtidigt som import och konkurrens sker med produkter som producerats under andra villkor än de som gäller i EU. Det finns även en stark kritik mot förslag till ny lagstiftning som innebär ökade kostnader kombinerat med omfattande regelverk och administration kopplat till bland annat miljö- och klimatområdet. I några länder är det framför allt nationella skatter och regler som varit den utlösande faktorn för demonstrationerna.

Kommissionen presenterade inför föregående ministerråd flera förslag till förenklingar för jordbrukarna. Inför detta ministerråd förväntas kommissionen beskriva de olika förslagen mer i detalj samt tidsplan för genomförandet.

Kommissionen förväntas även presentera förslag för att stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan. Förslagen berör bland annat konkurrenslagstiftning, översyn av direktivet om otillbörliga handelsmetoder samt åtgärder inom ramen för den gemensamma organisationen av jordbruksmarknaderna.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar att frågan om åtgärder för att stärka jordbrukets lönsamhet och konkurrenskraft lyfts på rådsmötet. Regeringen delar kommissionens utgångspunkt om vikten av att genomföra genomgripande förenklingar för jordbrukssektorn.

Regeringen kan konstatera att flertalet av de förslag till förenkling som regeringen spelat in har fångats upp av kommissionen. För att nå verklig förenkling kommer det att krävas förändringar som även innebär att grundakterna öppnas upp. Detta bör dock ske begränsat med fokus på att åstadkomma förenkling för jordbruksföretagen och på ett sätt som samtidigt säkerställer stabilitet och kontinuitet.

Den gemensamma jordbrukspolitiken är ett viktigt verktyg både för att stärka lönsamheten för jordbruket och för att möta miljö- och klimatutmaningar. Det finns samtidigt behov av att göra politiken mer effektiv. De regler som finns kopplade till den gemensamma jordbrukspolitiken behöver bland annat vara flexibla och anpassade till lokala

och regionala förhållanden. Det gäller även förslag till ny lagstiftning som följer av den gröna given.

Regeringen är positiv till att undersöka på vilka sätt jordbrukarens ställning i livsmedelskedjan kan stärkas och välkomnar att kommissionen tar fram olika förslag för att uppnå detta.

Ett konkurrenskraftigt och lönsamt jordbruk är en grundförutsättning för att nå livsmedelstrygghet men även för att vi ska kunna nå våra miljö- och klimatmål. Den gröna given handlar i grunden om att göra livsmedelskedjan mer hållbar inom alla tre dimensioner. Omställningen av jordbruket för att möta miljö- och klimatutmaningar behöver genomföras på ett sådant sätt att lönsamheten och konkurrenskraften samtidigt stärks.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Frågan var föremål för information i miljö- och jordbruksutskottet den 15 februari och samråd i EU-nämnden den 22 februari.

Fortsatt behandling av ärendet:

Många åtgärder som kommissionen föreslår kommer att hanteras genom delegerade akter eller förändrade riktlinjer. Kommissionen avser även föreslå en ändring av grundakterna för den gemensamma jordbrukspolitikerna. För att beslut ska kunna tas under innevarande mandatperiod behöver ett godkännande ske av Europaparlamentet vid den sista plenarsessionen 22-25 april.

Faktapromemoria: -

4. Marknadssituationen, särskilt efter invasionen av Ukraina

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Information från kommissionen och medlemsstaterna

Diskussion

Ansvarigt statsråd:

Peter Kullgren

Förslagets innehåll:

Vid rådsmötet kommer EU-kommissionen att informera om situationen på jordbruksmarknaderna följt av en diskussion.

Den trend på marknaden för jordbruksprodukter som varit rådande sedan ett år tillbaka har fortsatt under inledningen av 2024 med succesivt fallande priser. Gynnsamma förhållanden för odlingen i de flesta betydande produktionsområden i kombination med att en svag konjunktur som bromsar efterfrågan är orsaken till fallande priser. Priserna på de internationella marknaderna för mejeriprodukter har stigit under inledningen av 2024. Mjölproduktionen har minskat i de viktigaste produktionsområdena i världen under andra halvåret 2023. Detta i kombination med förhållandevis låga lagernivåer för mejeriprodukter ger utrymme för stigande priser.

Ukraina har kunnat öka sin export via hamnar i Svarta havet och är något mindre beroende av transport via hamnar i EU. Det sker samtidigt en betydande import till EU som innebär en viss marknadspåverkan, särskilt i medlemsstater som angränsar till Ukraina.

Riklig nederbörd i Sverige har lett till översvämningar i delar av landet. Det är ännu för tidigt att bedöma om grödorna tagit skada av att markerna stått under vatten. I mitten av februari 2024 kunde bearbetningen av 2023 års skörd av sockerbetor avslutas. Produktionen har påverkats av både en olycka och brand i fabriken som stoppade produktionen under hösten och av ogynnsam väderlek. Det ogynnsamma skördevädret under 2023 kan leda till brist på utsäde inför vårsådden 2024. Risken bedöms vara störst för korn och havre.

Prisrörelserna i Sverige för både jordbruksprodukter och produktionsmedel har varit små de senaste månaderna. Jordbruksverkets preliminära beräkning av jordbrukssektorns samlade företagsinkomst för 2023 har beräknats till 9,3 miljarder kronor. Det är en halvering jämfört med 2022 men i nivå med genomsnittet för senare år.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen är positiv till att ordförandeskapet lyfter frågan om marknadssituationen på rådet. Det är viktigt att tydliggöra situationen på

jordbruksmarknaderna. Regeringen anser att det är viktigt att förslag från kommissionen eller medlemsstaterna för att möta eventuella utmaningar på jordbruksmarknaderna belyses på ett transparent sätt.

Mot bakgrund av att regeringen driver en budgetrestriktiv linje är det även viktigt att säkerställa att eventuella förslag som kommissionen presenterar inte innebär nya åtaganden som på kort eller lång sikt inte kan finansieras inom befintliga ekonomiska ramar.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Marknadssituationen var senast föremål för information i miljö- och jordbruksutskottet den 7 december samt för samråd med EU-nämnden den 8 december 2023.

Övriga frågor

Jordbruk

5. a) Resultatet av ordförandeskapets evenemang om jordbrukets och den gemensamma jordbrukspolitikens framtid

Information från ordförandeskapet

Den gemensamma jordbrukspolitikens framtid har diskuterats i olika forum under det belgiska ordförandeskapet. Ett symposium på temat anordnades den 1 februari i Gent med syfte att sammanföra experter, politiskt ansvariga, ledare från industrin och forskare. Vid konferensen avhandlades bland annat teman som EU:s jordbruk i ett globalt perspektiv, kompatibiliteten mellan jordbruks- och handelspolitiken, hållbar utveckling av animalieproduktion, ersättningar till jordbrukare, generationsväxling, klimatanpassning, kopplingen mellan medborgare och jordbrukare samt fermenterad mat.

5. b) Resultatet av symposiet "Call to Care for Animal Welfare" (Bryssel den 29 januari 2024)

Information från ordförandeskapet

Det belgiska ordförandeskapet arrangerade den 29 januari en konferens på temat djurvälstånd tillsammans med ansvariga ministrar från Flandern,

Vallonien och huvudstadsregionen Bryssel. Målet med konferensen var att sätta djurens välfärd högre upp på den europeiska dagordningen och uppmuntra EU till att ta ytterligare initiativ till översyn och att ägna mer uppmärksamhet åt djur. Särskilt fokus låg på kommissionens aktuella översyn av EU:s djurskyddslagstiftning. Ett urval av ämnen som presenterades under konferensen var kommissionens förslag på djurskyddsområdet, extremavel av hundar och användande av AI för att bekämpa olaglig annonsering av djur på internet.